

Na osnovu člana 60 stav 3 Zakona o bezbjednosti hrane ("Službeni list CG", broj 57/15), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____2016. godine, donijela je

**UREDBU
O VRSTAMA EKSTRAKCIONIH RASTVARAČA KOJI SE MOGU KORISTITI ZA
PRERADU SIROVINA I HRANE***

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se vrste ekstrakcionih rastvarača koji se mogu koristiti tokom prerade sirovina i hrane, uslovi za njihovo korišćenje, označavanje i stavljanje na tržište.

Definicija ekstrakcionog rastvarača

Član 2

Ekstrakcioni rastvarač je svaki rastvarač koji se koristi u postupku ekstrakcije, tokom prerade sirovina, hrane, komponenti ili sastojaka tih proizvoda i koji se uklanja iz hrane ili sastojaka hrane, a koji može imati za posljedicu nenamjernu, ali tehnološki neizbježnu prisutnost ostataka ili derivata rastvarača u hrani ili sastojku hrane.

Izuzete od primjene

Član 3

Ova uredba ne primjenjuje se na ekstrakcione rastvarače koji se koriste u proizvodnji prehrambenih aditiva, vitamina i drugih nutritivnih dodataka, osim prehrambenih aditiva, vitamina ili nutritivnih dodataka datih u Prilogu koji je sastavni dio ove uredbe.

Korišćenje ekstrakcionih rastvarača

Član 4

- (1) Pravno odnosno fizičko lice ili preduzetnik koji proizvodi hranu ili sastojke hrane (u daljem tekstu: subjekat u poslovanju hranom) dužan je da u proizvodnji hrane ili sastojaka hrane koristi ekstrakcione rastvarače na način i u količinama datim u Prilogu ove uredbe.
- (2) Voda kojoj su dodate supstance za regulaciju Ph vrijednosti (kisjelosti ili baznosti) može se koristiti kao ekstrakcioni rastvarač u proizvodnji hrane i sastojaka hrane.

Kriterijumi za ekstrakcione rastvarače

Član 5

Subjekt u poslovanju hranom može stavljati na tržište samo ekstrakcione rastvarače koji:

- 1) ne sadrže toksikološki opasnu količinu bilo kojeg elementa ili supstance odnosno materije;
- 2) ne sadrže više od 1mg/kg arsena ili više od 1mg/kg olova.

Stavljanje na tržište ekstrakcionih rastvarača

Član 6

- (1) Subjekt u poslovanju hranom na tržište može stavljati samo ekstrakcione rastvarače koji su označeni na način da na pakovanju, posudi ili kontejneru sadrže vidljive, jasno čitljive i neizbrisive podatke:
 - 1) naziv ekstrakcionog rastvarača u skladu sa Prilogom ove uredbe;
 - 2) navod da je odgovarajućeg kvaliteta za korišćenje;
 - 3) oznaku serije ili lota;
 - 4) naziv i sjedište, odnosno ime i adresu proizvođača, odnosno pravnog ili fizičkog lica koje pakuje i vrši promet ekstrakcionog rastvarača ;
 - 5) neto količinu u jedinicama zapremine;
 - 6) uputstva za čuvanje ili za upotrebu, prema potrebi.

- (2) Subjekt u poslovanju hranom dužan je da podatke iz stava 1 ovog člana obezbijedi na crnogorskom jeziku.

Novčane kazne

Član 7

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne koristi ekstrakcione rastvarače na način i u količinama datim u Prilogu ove uredbe (član 4 stav 1);
 - 2) stavi na tržište ekstrakcione rastvarače koji sadrže toksikološki opasnu količinu bilo kojeg elementa ili supstance, odnosno materije (član 5 stav 1 tačka 1);
 - 3) stavi na tržište ekstrakcione rastvarače koji sadrže više od 1mg/kg arsena ili više od 1mg/kg olova (član 5 stav 1 tačka 2);
 - 7) stavi na tržište ekstrakcione rastvarače koji nijesu označeni na način da na pakovanju i/ili posudi i/ili kontejneru da sadrže vidljive, jasno čitljive i neizbrisive podatke o: nazivu ekstrakcionog rastvarača i/ili navodu da je odgovarajućeg kvaliteta za korišćenje i/ili oznaci serije ili lota i/ili nazivu i sjedištu, odnosno imenu i adresi proizvođača, odnosno pravnog ili fizičkog lica koje pakuje i vrši promet ekstrakcionog rastvarača i/ili neto količinu u jedinicama zapremine i/ili uputstvima za čuvanje ili za upotrebu, prema potrebi (član 6 stav 1);
 - 4) podatke iz člana 6 stav 1 ove uredbe ne obezbijedi na crnogorskom jeziku (član 6 stav 2).
- (2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.
- (3) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.
- (4) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 3.000 eura.

Prestanak primjene

Član 8

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje primjena odredaba Pravilnika o kvalitetu i drugim zahtevima za pomoćna sredstva u proizvodnji prehrambenih proizvoda ("Službeni list SRJ", broj 62/02), koje se odnose na rastvarače za ekstrakciju.

Stupanje na snagu

Član 9

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2017. godine.

*U ovu uredbu prenijeta je Direktiva 2009/32/EZ evropskog parlamenta i Vijeća od 23. aprila 2009. godine o usklađivanju zakonodavstva država članica o ekstrakcionim rastvaračima koji se koriste u proizvodnji hrane sastojaka hrane / Directive 2009/32/EC of the European parliament and of the Council of 23 April 2009 on the approximation of the laws of the Member States on extraction solvents used in the production of foodstuffs and food ingredients

Vlada Crne Gore

Broj:
Podgorica, _____ 2016. godine

Predsjednik,
Milo Đukanović

EKSTRAKCIONI RASTVARAČI

Dio I

- (1) Ekstrakcioni rastvarači koji se koriste u skladu sa dobrom proizvođačkom praksom su:
- 1) Propan;
 - 2) Butan;
 - 3) Etilacetat;
 - 4) Etanol;
 - 5) Ugljen dioksid;
 - 6) Aceton;
 - 7) Azot oksid.
- (2) Ekstrakcioni rastvarač koristi se u skladu sa dobrom proizvođačkom praksom ako njegova upotreba ima za posledicu samo prisutnost ostataka ili derivata u tehnološki neizbježnim količinama koje ne predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi.
- (3) Aceton za rafinisanje ulja od komina masline ne smije se koristiti.

Dio II

Ekstrakcioni rastvarači i najveće dozvoljene količine ostataka u ekstrahovanoj hrani ili sastojku hrane

Ekstrakcioni rastvarači i najveće dozvoljene količine ostataka u ekstrahovanoj hrani ili sastojku hrane dati su u Tabeli 1:

Tabela 1:

Naziv	Uslovi upotrebe (sažeti opis ekstrakcije)	Najveće dozvoljene količine ostataka u ekstrahovanoj hrani ili sastojku hrane
Heksan ⁽¹⁾	Proizvodnja ili frakcionisanje masti i ulja i proizvodnja kakao butera-maslaca	1mg/kg u masti, ulju ili kakao buteru-maslacu
	Proizvodnja proteinskih proizvoda bez masti i brašna bez masti	10mg/kg u hrani koja sadrži proteinske proizvode bez masti i brašna bez masti 30mg/kg u sojinim proizvodima bez masti koji se prodaju krajnjem potrošaču
	Priprema žitnih klica bez masti	5mg/kg u žitnim klicama bez masti
Metilacetat	Uklanjanje kofeina ili nadražujućih i gorkih materija iz kafe i čaja	20mg/kg u kafi ili čaju
	Proizvodnja šećera iz melase	1mg/kg u šećeru
Etilmetilketon ⁽²⁾	Frakcionisanje masti i ulja	5mg/kg u masti i ulju
	Uklanjanje kofeina ili nadražujućih i gorkih materija iz kafe i čaja	20mg/kg u kafi ili čaju
Dihlormetan	Uklanjanje kofeina ili nadražujućih i gorkih materija iz kafe i čaja	2mg/kg u prženoj kafi i 5mg/kg u čaju
Metanol	Sve upotrebe	10mg/kg
Propan-2-ol	Sve upotrebe	10mg/kg

Dimetileter	Proizvodnja proteinskih proizvoda životinjskog porijekla bez masti	0,009 u proteinskom proizvodu bez masti
-------------	--	---

⁽¹⁾ Heksan je proizvod koji se sastoji uglavnom od acikličnih zasićenih ugljenovodonika sa šest atoma ugljenika koji je dobijen destilacijom pri temperatura između 64°C i 70°C. Zabranjena je upotreba Heksana i Etilmetilketona u kombinaciji.

⁽²⁾ Nivo n-heksana ne smije biti veći od 50mg/kg.

Dio III

Dozvoljene količine ostataka u hrani prilikom upotrebe rastvarača u proizvodnji aroma iz prirodnih aromatičnih materija

Dozvoljene količine ostataka u hrani prilikom upotrebe rastvarača u proizvodnji aroma iz prirodnih aromatičnih materija dati su u Tabeli 2.

Tabela 2:

Naziv	Najveća dozvoljena količina ostataka u hrani zbog upotrebe ekstrakcionog rastvarača u proizvodnji aroma iz prirodnih aromatičnih materija
Dietil eter	2mg/kg
Heksan ⁽¹⁾	1mg/kg
Cikloheksan	1mg/kg
Metil acetat	1mg/kg
Butan-1-ol	1mg/kg
Butan-2-ol	1mg/kg
Etilmetilketon ⁽¹⁾	1mg/kg
Dihlormetan	0,02mg/kg
Propan-1-ol	1mg/kg
1,1,1,2-tetrafluoretan	0,02mg/kg
Propan-2-ol	1mg/kg

⁽¹⁾ Zabranjena je upotreba Heksana i Etilmetilketona u kombinaciji.